

SPR NG

Bestuursverslag

SPRING

2017

Inhoud

1.	SPRING is.....	3
2.	SPRING Performing Arts Festival 2017	4
2.1	Niet-Europees werk.....	5
2.2	Digitalisering en nieuwe media	6
2.3	Community Art en publieke ruimte	7
2.4	Een rode draad in het festival: Body of Resistance	7
3.	SPRING als coproducent.....	8
4.	SPRING internationaal.....	8
5.	SPRING in Utrecht	9
6.	SPRING talentontwikkeling	10
7.	SPRING Academy en SPRING context programma	10
8.	SPRING in Autumn.....	12
9.	Marketinganalyse.....	13
10.	Organisatie	17
11.	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	17
12.	Financiën	18
13.	Tot slot.....	20

1. SPRING is...

SPRING is about the world. SPRING means thinking about the world with artistic means. SPRING means looking at the world through the performing arts. SPRING means looking at the world through the eyes of artists. SPRING means looking at the world through the eyes of the artists from different countries, with different cultural backgrounds, with different life experiences, with different artistic, political and social references. SPRING is about the world. SPRING is about the world of today.

SPRING presenteert nieuwe ontwikkelingen in de internationale hedendaagse podiumkunsten met een focus op de cross-over tussen dans, theater en performance en op kunst in de openbare ruimte.

Dat doet SPRING door jaarlijks twee festivals in Utrecht te organiseren voor een divers en nieuwsgierig publiek; het tiendaagse SPRING Performing Arts Festival in mei en het driedaagse SPRING in Autumn in het najaar.

Wat betekenen nieuwe ontwikkelingen?

Het betekent onderzoek, risico's nemen, experimenten, uitdagingen, het aanvaarden van mislukking, winnen van nieuw terrein, vertrouwen op succes.

Waarom internationaal?

Je kunt de complexe wereld van vandaag slechts beschrijven door vanuit verschillende perspectieven te kijken. Een internationale blik verbindt ons met de wereld. Het internationale veld verrijkt het Nederlandse en Utrechtse veld met nieuwe ideeën. Bovendien zijn we in een internationale stad gevestigd en geloven we in ons publiek dat nieuwsgierig is naar vormen en ideeën die voor hen onbekend zijn.

Hoe werkt SPRING internationaal?

We erkennen dat Europa niet (langer) het centrum van de wereld is, en daarom bieden we internationale (ook buiten-Europese) programmering. We combineren voorstellingen juist vanwege hun verschillende perspectieven op de wereld. Een aantal voorstellingen komt uit internationale netwerken. SPRING ontvangt steun van het culturele programma van de EU in het Festivals in Transition netwerk (project Urban Heat) en in het [DNA] netwerk. Deze netwerken verbinden ons met meer dan twintig gelijkgezinde organisaties in meer dan vijftien landen.

Waarom hedendaags?

Juist de hedendaagse kunst is in staat te reageren op de snel veranderende wereld van vandaag met al zijn complexiteiten. Zonder de experimenten van vandaag is er morgen geen mainstream, en is er over vijftig jaar geen nieuwe culturele geschiedenis meer. We hebben een grote expertise en een traditie opgebouwd in het presenteren en coproduceren van vernieuwend, hedendaags werk en een nieuwsgierig publiek daarvoor opgebouwd.

Waarom cross-over?

Internationaal gezien zijn de genre-grenzen reeds lang vervaagd. De meest interessante en vernieuwende producties worden juist in het cross-over vakgebied geproduceerd.

Welke kunstenaars?

SPRING is geïnteresseerd in kunstenaars met een duidelijk eigen artistiek handschrift, die werken met nieuwe vormen en op het gebied van cross-over, en nadenken over het gebruik van de openbare en digitale ruimte. Deze kunstenaars worden gedreven door de noodzaak om de wereld en hun eigen artistieke praktijk te bevragen, ze zijn jong (van geest), nemen artistieke risico's en zijn zich bewust van hun publiek.

Hoe werkt SPRING met kunstenaars?

Door middel van dialoog, (co-)producties, presentaties, context, publieksonwikkeling en internationale netwerken. We geven vertrouwen en programmeren vooral nieuw werk. We hebben aandacht voor reflectie en faciliteren ontmoetingen tussen kunstenaars, programmeurs en publiek.

Waarom de openbare ruimte?

Het begrip van de openbare ruimte is aanzienlijk veranderd in de afgelopen jaren. Het wordt meer en meer geprivatiseerd en vercommercialiseerd. Binnensteden worden ontwikkeld voor toeristen en bedrijven. Maar aan wie behoort de openbare ruimte?

Artistieke projecten in de openbare ruimte stellen vragen over 'eigendom', ze eisen de ruimte op en provoceren discussies over openbare vraagstukken. Naast deze inhoudelijke en maatschappelijke redenen geven projecten in de openbare ruimte het festival zichtbaarheid en relevantie. Bereiken ze een ander soort publiek, een breder publiek dat misschien geen ticket voor een voorstelling koopt. Projecten in de openbare ruimte zijn een cadeau, maar ook een confrontatie.

Welk publiek?

SPRING programmeert voor een nieuwsgierig publiek. SPRING gelooft dat kunst kan aanzetten tot vrij denken, handelen en ervaren en dat mensen openstaan voor vormen en ideeën die hen nog onbekend zijn.

SPRING heeft in de afgelopen vijf jaar een eigen en voornamelijk jong publiek opgebouwd. Dit publiek kan met SPRING mee blijven groeien en is daarom een goede basis. SPRING vindt het belangrijk (naast deze basis) een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Om dit te bewerkstelligen organiseert zij, naast SPRING Performing Arts Festival in mei, samen met de Stadsschouwburg Utrecht het nieuwe festival SPRING in Autumn. Stadsschouwburg Utrecht en SPRING nemen hun eigen publiek mee naar SPRING in Autumn. Onze marketingstrategieën blijven we ontwikkelen om een zo'n breed mogelijk publiek te bereiken.

Op basis van dit algemene profiel heeft SPRING drie bijzondere aandachtspunten geformuleerd voor de subsidieperiode 2017 – 2020: Niet-Europees werk, digitalisering en nieuwe technologieën, en community art en publieke ruimte. Deze thema's zijn allemaal terug te vinden in het programma van SPRING 2017.

2. SPRING Performing Arts Festival 2017

SPRING Performing Arts Festival 2017 presenteerde negentien producties. Zeven voorstellingen waren coproducties. Een bijzonder prestigieuze coproductie was de trilogie *Sacrifice* van Erna Omarsdottir/Icelandic Dance Company in samenwerking met de wereldberoemde beeldend kunstenaars Matthew Barney, Ragnar Kjartansson en Gabriela Fridriksdottir. SPRING 2017 trok, inclusief de installaties en performances in de openbare ruimte, bijna 19.000 bezoekers. Bijna alle voorstellingen en installaties kregen aandacht in de pers, met een groot aantal drie, vier en vijfsterren recensies. De Volkskrant noemde SPRING „een internationaal toonaangevend festival“. Naast het reguliere publiek bracht ook een 60-tal internationale programmeurs een bezoek aan SPRING, op zoek naar (jonge) makers en netwerkbijeenkomsten. SPRING Academy, het educatieformat van

SPRING, telde 150 deelnemers uit 22 landen. De belangrijkste partner hierin was de vakgroep Media and Culture Studies van de Universiteit Utrecht. Andere partners waren de HKU, ArteZ, De Montfort University Leicester en de Academy of Performing Arts Prague.

2.1 Niet-Europees werk

In onze geglobaliseerde wereld is het steeds belangrijker dat we ook de niet-Westerse perspectieven een platform bieden. SPRING 2017 was internationaler dan ooit met meerdere producties van buiten Europa op het programma. SPRING presenteerde (en coproduceerde) makers uit Brazilië, Argentinië, Singapore, Indonesië, Kaapverdië en Marokko. Coproducties waren *The Bacchae – Prelude to a Purge* van de jonge choreografe Marlene Freitas (CV), Marcelo Evelins *Danca Doente* (BR) en *Caravana* van de Argentijnse choreograaf Juan Onofri Barbato en zijn artistieke partner Amparo Gonzales.

The Bacchae van Marlene Freitas was een heerlijke openingsvoorstelling. Freitas gaf een zeer unieke interpretatie van deze Griekse tragedie, waarin het draait om het conflict tussen Apollo en Dionysos, tussen het principe van de rationaliteit en dat van de lust. In het dansstuk van Marlene Freitas is het niet de lust, seks en drank die ons blind maken, maar wordt onze nieuwe gekte veroorzaakt door werk en ambitie. En toch komt Freitas uit op een verrassend positief einde: geen moeder die haar zoon in blinde woede doodt (zoals in de originele tragedie), maar een moeder op film die het leven schenkt aan een zoon. Deze positieve wending werd verder ondersteund door het einde van de voorstelling, met een virtuoos uitgevoerde choreografie op de opzwepende muziek van Ravels *Bolero*.

Een aantal van onze internationale voorstellingen vormden een duidelijke lijn aan de hand van kwesties rond het postkolonialisme. Rui An Ho's theatrale lezing *Solar: A Meltdown* was een slimme, ironische analyse van het kolonialisme in de beeldvorming en de manier waarop er gepraat wordt over Europese lichamen (zweiterig in de tropische zon waaraan het lichaam niet gewend is) en die van de „natives“ (zweiterig van het werken). Rui An Ho liet onze aannames over identiteit volledig wegsmelten.

De Nederlands-Indonesische choreograaf en componist Tian Rotteveel vormde een duo met de Papoeaas-Indonesische Darlane Litaay voor een echt open ontmoeting. Ze spraken af in een stad in Europa en een stad in Indonesië en leerden door de ogen van de ander te kijken. Met als resultaat *Specific place needs specific dance*, waarin de twee performers zowel met hun identiteit speelden als met de verwachtingen van hun publiek. Als we goed kijken zien we dat we uit deze ontmoeting een politieke les kunnen trekken: ja, we verschillen van elkaar, maar wat zou dat eigenlijk?

Bovenstaande internationale producties zijn verbonden met een stuk dat dichtbij huis werd gemaakt, *Schuldfabrik* van de in Utrecht gevestigde Julian Hetzel. Hetzel is specifiek geïnteresseerd in de door schuld, verantwoordelijkheid en macht gedefinieerde relatie tussen rijke Westerse samenlevingen en armere landen in onze geglobaliseerde en geëconomiseerde wereld. In zijn performance-installatie nam hij de verschuiving in het discours van ontwikkelingshulp naar economische relaties onder de loep. Hetzel bracht deze verschuiving in verband met het verlangen vrijgepleit te worden van zulke politieke keuzes dat in rijke gemeenschappen leeft, en de wens het economische machtsmisbruik weg te poetsen. Hij liet zijn publiek daarbij niet in de rol van passieve toeschouwer. In plaats daarvan bracht hij de bezoekers aan zijn zeepwinkel in Winkelcentrum Kanaleneiland in een situatie waarin ze er niet aan ontkwamen een mening te formuleren en een kant te kiezen.

Bouchra Ouizguen uit Marokko en Eko Supryanto uit Indonesië onderzochten ieder de positie van vrouwen in hun postkoloniale samenleving. *Corbeaux* van Bouchra Ouizguen toonde een groep vrouwen met traditionele Marokkaanse hoofdoek en presenteerde hen als buitengewoon sterke vrouwelijke aanwezigheid in de publieke ruimte, waarbij ze verwees naar de steeds kleiner

wordende rol en afnemende publieke zichtbaarheid van vrouwen en het vrouwenlichaam, niet alleen in haar eigen land. Eko Supryanto's *Balabala* toonde de worsteling van jonge vrouwen die opgroeien in een door mannen gedomineerde samenleving. Hij drukte zijn verhaal op fysiek niveau uit: de zestienjarige danseressen bewogen zich langzaamaan richting oorlogsdansen en bewegingen uit de vechtsport - vormen die traditioneel vooral zijn voorbehouden aan mannen. Ouizguen en Supryanto werken beiden vanuit een politieke achtergrond in een land dat moet beslissen hoe open of fundamentalistisch men in de toekomst wil zijn.

De drie producties uit Indonesië en Marokko zorgden ook voor verbintenis met de Indonesische en Marokkaanse gemeenschappen in Utrecht. Vooral de voorstellingen in Winkelcentrum Kanaleneiland bereikten een nieuw publiek.

2.2 Digitalisering en nieuwe media

Hoe vormen digitalisering en nieuwe media onze samenleving en hoe gaan kunstenaars hiermee om? Hoe integreren ze het in hun werk? Wat is de relatie tussen offline en online? Kan podiumkunst online plaatsvinden?

Tijdens SPRING 2017 waren meerdere voorstellingen te zien die op de digitalisering reflecteerden: Samira Elagoz presenteerde twee werken over de digitale markt voor menselijke relaties en seksuele ontmoetingen die ontstaan via dating-apps en -sites: haar voorstelling *Cock, Cock.. Who's there?* en de film *Craigslit Allstars*. Met een camera filmde ze haar eerste afspraken met mannen die ze via dating platforms had ontmoet. Ze bood zichzelf aan als partner in de fantasieën van deze mannen. Ze filmde de ontmoetingen, monteerte en manipuleerde ze, soms in de stijl van de *cinema vérité*, soms in youtube-stijl, soms in de stijl van een documentaire, en soms als muziekvideo. Zowel de voorstelling als de film toonden de markt die bestaat voor menselijke relaties en seksuele behoeften. Samira Elagoz is in de filmfragmenten tegelijkertijd het object en het subject. De fragmenten tonen een brede waaier van menselijke behoeften, maar ook gewelddadigheid. Elagoz moraliseert nergens. In plaats daarvan deconstrueert ze het perspectief dat deze mannen op haar hebben, en onze blik op haar als publiek. Het resulteert in een driehoek van blikken in een digitale en fysieke markt van emotionele en seksuele behoeften.

Katja Heitmanns *Pandora's Dropbox* toonde een groep fantastische dansers die wezens neerzetten die een soort tussenvorm tussen mens en machine waren. Het lichaam werd een arena waar de menselijke lichamelijke het opneemt tegen automaten. De performers bewogen zich als machines, maar plotseling kon je een traan uit een oog zien rollen. Het waren rake momenten van menselijkheid, en in de vreemd gemanipuleerde lichamen zagen we het gevecht tussen de menselijke en geautomatiseerde elementen. Het riep zowel in de zaal als in de lichamen van de performers vragen op rond digitalisering en ethiek.

Coralie Vogelaar en Marjolein Vogels analyseerden in *Recognized / Not Recognized* de digitale markt voor nieuwswaardigheid. Welke nieuwsbeelden zijn geslaagd en welke niet? Er zijn verschillende beelden die hetzelfde onderwerp laten zien, zoals bijvoorbeeld een beeld van vluchtelingen aan de grens. Welke foto's worden keer op keer opnieuw aangeklikt, en welke verdwijnen in het digitale nirwana? „Geslaagde' beelden hebben qua opbouw vaak iets weg van beroemde schilderijen. Het lijkt erop dat onze ogen en ons brein sommige beelden beter kan 'lezen' dan andere. Maar wie zet deze bovenaan je lijst in de zoekmachine? Of in je brein? Wie voedt het algoritme dat de kijker voedt? En wie heeft het brein zo getraind?

2.3 Community Art en publieke ruimte

In het vierjarenplan legden we de nadruk op werk in de publieke en stedelijke ruimte en werk met gemeenschappen. Een voorbeeld bij uitstek hiervan was de productie *Corbaux* van Bouchra Ouizguen met vrouwen uit Utrecht en Marrakesh. De choreografe gaf workshops voor 60 Utrechtse vrouwen met uiteenlopende achtergronden en verbond hen aan haar kernteam van tien Marokkaanse vrouwen. De choreografie over de kracht van vrouwen en hun aanwezigheid in de publieke ruimte werd op de Stadhuisbrug getoond en in winkelcentrum Kanaleneiland.

De reacties vanuit het publiek waren sterk en liepen zeer uiteen. Sommige mensen waren tot tranen toe geroerd door de kracht en de kwetsbaarheid van de performers. Maar we kregen ook te maken met reacties die getuigden van mensenhaat. Iemand riep „minder! minder!“ waarmee hij refereerde aan de beruchte toespraak van Geert Wilders. Sommige mensen probeerden met geweld dwars door de groep performers heen te lopen. Het hele productieteam van SPRING nam de beveiliging op zich, geholpen door het publiek. We zagen ook jonge mensen die even stilstonden en „geweldig“ zeiden, gefascineerde Marokkaanse kinderen die door ongeduldige vaders werden meegetrokken, oudere vrouwen met een hoofddoek die lang bleven staan kijken, dronkaards op de Stadhuisbrug die meerdere keren toekeken en toeristen die hun toeristische wandeling even onderbraken.

De sterke reacties laten zien dat de performance raakt aan een kwestie die speelt in het Nederlandse politieke klimaat. Het is heel wat om dat te bewerkstelligen met een dansvoorstelling zonder tekst of verhaal en die geen duidelijke boodschap overbrengt, maar juist vasthoudt aan de ambiguïteit die elk goed kunstwerk kenmerkt. Alleen al de sterke aanwezigheid van de vrouwen die met hoofddoek op optraden in de publieke ruimte was een statement. De bewegingen waren niet traditioneel, waardoor sommige mensen zeiden: „dit is niet Marokkaans“, alsof alles in Marokko traditioneel is. Ouizguen is zich heel bewust van de traditie in haar land, maar ze is een hedendaagse choreograaf en ook deze vorm van kunst bestaat in Marokko. De performance daagde onze opvattingen over dat land uit, een land dat vaak wordt gezien als ‘niet modern genoeg’.

Andere voorstellingen die buiten de reguliere theaters werden gepresenteerd waren: Julian Hetzels installatie-voorstelling *Schuldfabrik* (ook in winkelcentrum Kanaleneiland), Benjamin Vandewalle’s *Hear* en *Caravana* van Juan Onofri. Jordi Gali bouwde zijn *Maibaum* op in het Zoicherpark als onderdeel van het openingsprogramma van SPRING, en twee keer op de Neude, waar hij een breed en gemêleerd publiek trok.

Met name de gratis toegankelijke voorstellingen in de publieke ruimte trokken een breed publiek.

2.4 Een rode draad in het festival: Body of Resistance

Een sterke artistieke lijn in het programma van 2017 kan worden samengevat met de term „body of resistance“. In dans zijn het lichaam en de bewegingen die het maakt het gereedschap, onderwerp en de plaats waar de handeling en het discours plaatsvinden. De sterk politieke insteek van sommige van onze makers toonden hoe politiek dans en het lichaam kunnen zijn.

Het thema speelt een rol in Marcelo Evelins *Dança Doente*. Via zijn inspiratiebron de Japanse Butoh en zijn werk in het noorden van Brazilië stuitte hij op ‘verzet’ in de dans. Volgens hem is dans een politieke houding en handeling. Doordat hij zowel in Nederland als in Brazilië woont en werkt kan hij een brede waaier aan perspectieven in zijn werk opnemen. Je zou zijn voorstellingen ‘post-postkoloniale’ dans kunnen noemen.

Caravana van Juan Onofri Barbato en Amparo Gonzalez ging over de zoektocht naar een machtsevenwicht, binnen het lichaam en tussen lichamen, maar ook binnen de voorstellingsruimte,

tussen machten als de performers, het geluid, het licht en natuurlijk het publiek. Julian Hetzels *Schuldfabrik* werd gesitueerd in een pop-up zeepwinkel. De zeep was gemaakt van menselijk vet. Het lichaam zelf was (in de meest letterlijke zin) het materiaal waar alles om draaide in deze performance-installatie, en fungeerde tegelijkertijd ook als metafoor voor en ruilmiddel binnen de postkoloniale machtsverhoudingen. Voor de voorstelling *Cock, Cock.. Who's there?* bood Samira Elagoz haar eigen lichaam aan mannen aan tijdens haar gefilmde ontmoetingen met hen. Katja Heitmanns *Pandora's Dropbox* toonde wezens die half mens en half machine waren. In Marlene Freitas' *The Bacchae* waren de bewegingen van de dansende lichamen volledig gedictieerd door fysieke routines tijdens het werk. Het dansstuk van de jonge Finse choreografe Elina Pirinen, *Personal Symphonic Moment*, was gebaseerd op de beeldvorming rond vrouwelijkheid en het vrouwelijk lichaam. Eko Supriyanto's *Balabala* toonde de toe-eigening door jonge vrouwen van mannelijke dansvormen als oorlogsdans en vechtkunst. En *Corbeaux* van Bouchra Ouizguen gaf een duidelijk statement af door krachtige (moslim)vrouwen sterk aanwezig en duidelijk zichtbaar te maken in de openbare ruimte.

Alles bij elkaar liet het programma zien hoe het lichaam door politieke keuzes wordt beïnvloed en, als gevolg daarvan, hoe politiek en urgent dans en performance kan zijn.

3. SPRING als coproducent

SPRING heeft in Nederland en daarbuiten naam gemaakt als coproducent van *cutting-edge* voorstellingen. In 2017 coproduceerde SPRING de volgende voorstellingen:

- *Sacrifice* van Erna Omarsdottir / Icelandic Dance Company (ICE)
- *The Bacchae* van Marlene Freitas (CV/PT)
- *Danca Doente* van Marcelo Evelin (BR)
- *Caravana* van Juan Onofri Barbato & Amparo Gonzalez Sola (ARG)
- *Schuldfabrik* van Julian Hetzel (NL)
- *Pandora's Dropbox* van Katja Heitmann (NL)
- *Drop Sculpture #4 – making senses* van Nick Steur (NL)

Deze producties reizen heel Europa door, en ook verder weg. Tot nu toe zijn ca. 200 speelbeurten definitief. Dankzij de coproducerende rol van SPRING is het festival, naast het Holland Festival en Noorderzon, een van de belangrijkste in Nederland gevestigde internationale coproducenten.

SPRING was met name trots *Sacrifice* te coproduceren. Daarmee werd de wens een aantal bijzondere makers naar SPRING te halen werkelijkheid. *Sacrifice* was een vier uur durend *gesamtkunstwerk* van de prestigieuze Icelandic Dance Company van regisseur Erna Omarsdottir. Hierin werkte zij samen met drie internationaal vermaarde beeldend kunstenaars, Matthew Barney, Ragnar Kjartansson en Gabriele Fridriksdottir en met muzikant Bryce Dessner van supergroep The National. De vier producties, die gepresenteerd werden als een mini-festival, namen de hele stadsschouwburg in beslag met drie voorstellingen in de Douwe Egberts Zaal, een video van Gabriela Fridriksdottir in de Blauwe Zaal en een braderie in de foyers. Erna Omarsdottir gebruikte in haar choreografie elementen uit alle andere producties en legde daarmee een verbindende link. Het versmelten van dans, film, video en braderie werkte als *gesamtkunstwerk* waarin de kracht werd getoond van de kunst en creativiteit. Het was een geweldige slotvoorstelling voor SPRING 2017.

4. SPRING internationaal

SPRING heeft een sterke internationale positie dankzij de coproducties en verschillende netwerken waarin zij actief is. SPRING maakt deel uit van twee projecten die ondersteund worden vanuit het

culturele programma van de EU: Creative Europe. Urban Heat verbindt SPRING met elf festivals in verschillende Europese landen en ondersteunt en presenteert producties rondom stedelijke cultuur en activisme. Dit jaar werd *Corbeaux* van Bouchra Ouizguen mede mogelijk gemaakt door de ondersteuning van dit netwerk. De partners van het netwerk hebben een overleg gehad tijdens het festival in Utrecht.

Drie producties werden gepresenteerd (en deels gecoproduceerd) door het internationale netwerk [DNA], dat de verspreiding van hedendaagse dans en jonge makers door Europa ondersteunt: *Hear* van Benjamin Vandewalle, *The Bacchae* van Marlene Monteiro Freitas, en *Cock, cock.. who's there?* van Samira Elagoz, met wie het netwerk kennismakte door bemiddeling van SPRING. Elf danshuizen en festivals uit heel Europa werken samen in dit project.

Helaas werd een nieuwe aanvraag bij de Europese Unie niet toegekend. In het huidige programma Creative Europe wordt vrijwel geen enkel project van organisaties die zich richten op hedendaagse podiumkunst nog gehonoreerd. Er heeft een duidelijke verschuiving plaatsgevonden richting het ondersteunen van vooral projecten door grotere organisaties met grote marketingafdelingen en een groot publieksbereik, bijv. operahuizen of gemeentelijke organisaties. Het populisme in de politiek en de opgeschroefde eisen van de markt duwen de kleinere organisaties en de avant-garde projecten aan de kant. Dat is een zorgwekkende ontwikkeling op Europees niveau. Met het samenwerkingsverband [DNA] bereidden we in 2017 een aanvraag voor die begin 2018 werd ingediend.

In samenwerking met Dutch Performing Arts en het Flanders Arts Institute zette SPRING een programma op voor internationale programmeurs met voorstellingsbezoeken, pitches van makers, netwerkbijeenkomsten en discussies. Alles bij elkaar presenteerden we 14 Nederlandse en Vlaamse makers aan ca. 20 internationale programmeurs. Nog eens 40 programmeurs bezochten andere onderdelen van het festival.

5. SPRING in Utrecht

SPRING heeft Utrecht niet alleen als thuisbasis, maar het is ook verbonden aan een groot aantal Utrechtse organisaties. De Stadsschouwburg Utrecht (SSBU) was hoofdlocatie, Festivalhart en coproductant van SPRING. De connectie met SSBU wordt verder versterkt met het nieuwe festival SPRING in Autumn die jaarlijks in het najaar plaatsvindt.

Net als ieder jaar presenteerde SPRING ook nu weer een productie van Theater Utrecht, dit jaar *The Family* in regie van Caspar Vandeputte. Het laatste deel van deze theaterserie ging tijdens SPRING in première en we presenteerden de volledige vierdelige marathon. De Utrechtse maker Julian Hetzel presenteerde zijn performance-installatie *Schuldfabrik*, die SPRING coproduceerde. Deze productie werd geproduceerd door het prestigieuze Steirischer Herbst (festival) in Graz, Oostenrijk, en ging daar in wereldpremière.

SPRING had twee samenwerkingsverbanden met Het Huis Utrecht. Het Huis was opnieuw de thuisbasis voor de SPRING Academy. En SPRING presenteerde ook *In.Somnial* van Vinny Jones, een Het Huis-productie met ondersteuning van de Nieuwe Maker Subsidie van het FPK.

Media and Culture Studies van de Universiteit Utrecht was ook dit jaar de onmisbare, trouwe hoofdpartner in de SPRING Academy. Ook de HKU was partner in de SPRING Academy, met name met de Master of Scenography. Studenten van de HKU vormden ook de cast van Benjamin Vandewalle's *Hear*, waarvoor 30 performers nodig waren. Benjamin Vandewalle gaf op zijn beurt extra workshops aan de studenten van de HKU.

SPRING vond echt overal in de stad plaats. Naast de theaterzalen van Utrecht presenteerde SPRING twee performances in winkelcentrum Kanaleneiland, twee op de Stadhuisbrug, op de Neude en in het Zocherpark, twee voorstellingen in de voormalige gevangenis Wolvenplein en een in galerie SAANA.

6. SPRING talentontwikkeling

SPRING geeft jonge makers op de lange termijn ondersteuning, bij verschillende stappen in hun carrière, bijvoorbeeld via coproducties, het vroeg toezeggen van presentatie en het bieden van internationale zichtbaarheid, maar ook met dramaturgische en productionele ondersteuning. Julian Hetzel stond nu voor de derde keer op SPRING (met twee eerdere producties tijdens Festival a/d Werf). De afgelopen jaren is SPRING in staat geweest internationaal veel zichtbaarheid voor deze jonge maker te creëren, en zijn werk staat nu op belangrijke festivals in vele landen. Steirischer Herbst Graz (Oostenrijk) was zelfs hoofdproducent van *Schuldfabrik*. We zijn ook voor langere tijd verbindingen aangegaan met Katja Heitmann en Vinny Jones.

Sommige jonge makers komen regelmatig terug naar SPRING, bv. Marlene Freitas, deze keer voor het eerst in de grote zaal en als openingsvoorstelling, en Benjamin Vandewalle met zijn geluidschoreografie *Hear*, een van de favoriete voorstellingen van ons publiek. De jonge maker Samira Elagoz, pas afgestudeerd aan de SNDO van Theaterschool Amsterdam, presenteerde een voorstelling en een film, die publiek van buiten Utrecht trokken. Een flink aantal internationale programmeurs grepen de kans aan om met haar kennis te maken. Samira Elagoz werd genomineerd voor een BNG-prijs.

Een belangrijk onderdeel van SPRING's talentontwikkeling is natuurlijk ook de SPRING Academy.

7. SPRING Academy en SPRING context programma

SPRING Academy vond plaats in het Huis Utrecht. De coördinatie was in handen van Zeynep Gündüz, die het overnam van de vorige coördinator Aukje Verhoog. Aukje nam afscheid van de Academy nadat zij is aangesteld als nieuwe artistiek leider van het Fringe Festival Amsterdam.

SPRING Academy, dat zijn vijfjarig jubileum vierde, bood een levendige, dynamische ruimte waar makers, jonge professionals, studenten van de theorie en de praktijk van het vak, dramaturgen, onderzoekers en vele anderen samenkwamen. Hun ontmoetingen konden een veelheid aan vormen aannemen: ideeën en ervaringen uitwisselen, fysieke of geestelijke beweging, reflecteren op de praktijken en het werk van de makers op SPRING, minivoorstellingen, etc. Met meer dan 150 deelnemers uit Nederland en daarbuiten verzorgde de Academy op maat gemaakte programma's voor zeven verschillende groepen, twee Intensieve programma's en één masterclass. Onze partnerorganisaties hebben laten weten voornemens te zijn ook in 2018 te komen. Dat en de evaluaties van de deelnemers laten zien dat SPRING Academy editie 2017 succesvol en inspirerend is geweest.

De op maat gemaakte programma's bestaan altijd uit een workshop, een ontmoeting met makers, het bijwonen van drie voorstellingen en een randprogrammering die door de Academy wordt georganiseerd zoals het City Symposium. Dit jaar ontving de Academy 14 makers, waaronder Marcelo Evelin en Marlene Freitas, drie dramaturgen waaronder Bjarni Jonsson (Icelandic Dance Company), en onderzoekers zoals professor Dorita Hannah.

Drie onderwerpen vormden een rode draad die verschillende werken op SPRING 2017 verbond; body of resistance, postkolonialisme en digitale technologie. De programma's van de Academy waren ook op deze onderwerpen gebaseerd. Het programma voor de muziektheaterstudenten van Artez richtte zich bijvoorbeeld op digitale technologie, en het programma voor de studenten dans van Artez en die van de studenten podiumkunst van de Montfort University richtte zich op "body of resistance". De studenten van de Bachelor Theaterwetenschappen van de Universiteit van Utrecht (35 in totaal) werden in drie groepen verdeeld, zodat elke groep één van de drie onderwerpen kon bestuderen. Onder leiding van Liesbeth Groot-Nibbelink (UU), Laura Karreman (UU) en Zeynep Gündüz (SPRING Academy) gingen deze groepen dieper in op de theoretische aspecten. Andere groepen deelnemers uit Nederland kwamen vanuit de Master Scenografie van de HKU en onderzoeksmasters van de Universiteit van Utrecht.

Dit jaar ontvingen we naast de School of Visual and Performing Arts / De Montfort University uit Leicester (DMU) ook twee nieuwe groepen uit het buitenland. Het waren studenten van de Praagse opleiding Directing of Devised and Object Theatre van de Academy of Performing Arts (DAMU) en van de Ruhr Universität in Bochum. De studenten uit die laatste groep namen deel aan de SPRING Intensives.

Voor de twee Intensives en de Masterclass worden de deelnemers op basis van een open call gekozen en zijn daardoor iets anders van opzet dan de op maat gemaakte programma's. Dit jaar leidde Lara Staal de Intensive 1 en Konstantina Georgelou en Danae Theodoridou Intensive 2. Marcelo Evelin gaf de Masterclass voor jonge professionals.

Nieuwe activiteiten

Dit jaar namen Masterstudenten Scenografie van de HKU deel aan een twee weken durende intensieve workshop onder leiding van Benjamin Vandewalle. Zij bestudeerden het gebruik van de menselijke stem en de collectieve beweging. Daarbij hoorde ook een optreden in *Hear* van Vandewalle en Yoann Durant, een stuk dat de soundscape als (dis)oriëntatiepunt neemt. *Hear* beleefde tijdens SPRING de Nederlandse première.

De groep van DAMU gaf zelf een workshop aan Bachelors van de Universiteit van Utrecht om zo de uitwisseling tussen studenten van deze universiteiten op gang te brengen en het contact te intensiveren. De workshop was gebaseerd op het gebruik van objecten als basis voor het maken van theater en performance, een unieke invalshoek voor het creatieve proces.

De groep van DMU Leicester organiseerde twee ontmoetingsmomenten met de Bachelors van de Universiteit van Utrecht waarin gezamenlijk werd gereflecteerd op de ervaringen tijdens SPRING. Dit format werd vorig jaar getest en werd in deze editie verder uitgewerkt.

Als pilot hielden we dit jaar het jaarlijks terugkerende symposium van de Nederlandse Vereniging voor Dansonderzoek tijdens de Academy. Onder de naam *Metaphors in Motion; making sense of contemporary dance* was het onderdeel van het SPRING programma. Het symposium bracht makers en theoretici met een gedeelte interesse in dans bijeen en draaide om de publicatie van de tweejaarlijkse uitgave van de vereniging. Er werd gesproken door Marcelo Evelin (maker/choreograaf), Michael O'Connor (maker/choreograaf), en Dr. Vicky Fisher (onderzoeker). De gespreksleider was Lotte Wijers.

Festival Fellow & City Symposium

Via een samenwerking tussen Theaterwetenschap en het Center for Humanities van de Universiteit van Utrecht kon dit jaar Prof. Dorita Hannah (Tasmania University) worden aangesteld als gastonderzoeker, de SPRING Festival Fellow. Hannah is professor Interdisciplinary Architecture, Art &

Design aan de Universiteit van Tasmanië en adjunct professor van Stage & Space aan de Aalto Universiteit in Finland. Ze is gespecialiseerd in theaterarchitectuur en het ontwerp culturele locaties en publieke ruimtes. Ze creëert ook dans-architectuur evenementen en maakt performance installaties.

De focus lag op Hannah's onderzoek naar performatieve architectuur en design. Hannah was bereid om deel te nemen aan een groot aantal activiteiten binnen SPRING Academy; ze had ontmoetingen met vier verschillende groepen en gaf een masterclass aan de onderzoeksmaster studenten van UU, naast haar verantwoordelijkheden tijdens het City Symposium. Dit maakt de samenwerking tussen de UU en SPRING nog interessanter voor de Universiteit.

Hannah was de hoofdspreker op het City Symposium. De Festival Fellow speelt daar een rol in het dichterbij elkaar toe brengen van de stad Utrecht en haar culturele instellingen. Het symposium vond onder de naam *Design for Doing: Public Space and Performance Design* plaats op 19 mei in Het Huis. Er waren ruim 150 aanwezigen (waarvan 107 Academy deelnemers). Andere sprekers waren Soudja Zupanc Lotker (artistiek leider van de Prague Quadrennial of Performance Design and Space), Nicolette Gast (curator voor Kunst in het Stationsgebied, Utrecht) en David Habets (RAAAF architecten). Vanuit het symposium ontstonden interessante discussies rond de rol van performance en performatief design binnen de stadscontouren. Het gesprek werd geleid door Georg Weinand.

TM Live

SPRING verzorgde een nieuwe editie van TM Live in samenwerking met Theatermaker/theaterkrant.nl en Het Huis Utrecht over de internationale rol van festivals en hoe ze zijn geworteld in het lokale. De moderator, Chris Keulemans, sprak met Hans van Soelen (hoofd Culturele Zaken Utrecht), kunstenaar Dries Verhoeven, Natasja van 't Westende (Dancing on the Edge Festival) en de Festival Fellow Dorita Hannah.

Bar talks, 10 minutes – 10 questions and artist talks

Voor deze editie hadden we drie formats voor het nagesprek voor het brede publiek. Jonathan Offereins was gastheer van de korte gesprekken met makers *10 minutes – 10 questions*, Martijn de Rijk besprak de voorstellingen met diverse gasten in de *Bar Talks*, en Aukje Verhoog interviewde makers Erna Omarsdottir en Marcelo Evelin. Een speciale artist talk vond plaats in winkelcentrum Kanaleneiland na de voorstelling van *Corbeaux* met choreograaf Bouchra Ouizguen en een van haar performers. De gespreksleider hier was Natasja van 't Westende.

8. SPRING in Autumn

SPRING en Stadsschouwburg Utrecht organiseerden in 2017 voor het eerst een mini-editie van SPRING in het najaar: *SPRING in Autumn*. Deze editie werd geprogrammeerd door Rainer Hofmann (SPRING) en Ivette van Ooijen (Stadsschouwburg Utrecht) en is een gezamenlijke productie (met het delen van kosten en opbrengsten). SPRING in Autumn heeft een 'mildere' programmering dan SPRING Performing Arts Festival en is meer experimenteel dan de eigen programmering van Stadsschouwburg Utrecht. Dat geeft ons de kans om meer hedendaagse voorstellingen uit het internationale veld naar Utrecht te halen en om hier in gezamenlijk publiek voor te ontwikkelen. Het wederzijdse publiek wordt aangesproken. We programmeren de DE-zaal, de Blauwe zaal en het Zocherpark en organiseren een contextprogramma. Dit weekendprogramma in het najaar heeft tot doel een brug te slaan tussen de programmering van SPRING en Stadsschouwburg Utrecht. Met SPRING in Autumn is SPRING door het jaar heen meer zichtbaar. Het leidt tot een betere profilering van het festival. We bouwen aan een hechtere relatie met ons publiek, binden nieuw publiek en bieden meer internationaal en experimenteel werk aan het schouwburgpubliek.

In oktober 2017 vond de eerste editie van SPRING in Autumn plaats. Het bestond in 2017 uit 5 voorstellingen en installaties:

Kornél Mondruczo/Proton Theatre: *Imitation of Life* (HON)

Yasmeen Godder: *Common Emotions* (ISR)

Dries Verhoeven: *Phobiarama* (NL)

Serge Aimé Coulibaly/Faso Dance Theatre: *Kalakuta Republic* (BF)

Lea Moro: *(b)reaching stillness* (CH/DE)

Het merendeel van deze makers is sterk sociaal en politiek gemotiveerd. Kornél Mondruczó geeft een krachtige stem aan vergeten en gediscrimineerde groepen binnen de Hongaarse maatschappij. In zijn geval zijn dat voornamelijk Roma, maar de mechanismen van uitsluiting en discriminatie zijn in veel landen hetzelfde. De installatie van Dries Verhoeven vormde een slim en zeer toegankelijk commentaar op het populisme en de angstcultuur. Serge Aimé Coulibaly's dansproductie toonde de utopistische ideeën van de muzikant en politiek activist Fela Kuti, maar ook de dilemma's waar hij voor stond. De voorstelling van Yasmeen Godder vertolkte haar sociale interesse op een diep menselijk en persoonlijk niveau: ze creëerde een gemeenschap door haar publiek via verleidingstactieken fysiek bij het gebeuren te betrekken. Lea Moro speelde een meer filosofische rol tijdens SPRING, met haar vertraagde dansvoorstelling rond de cyclus van leven en dood. Zo vonden de makers ieder hun eigen artistieke handschrift om uitdrukking te geven aan hun sociale, politieke en artistieke interesses.

Met een tekstueel stuk als *Imitation of Life* wisten we ook het op teksttoneel gerichte publiek van de SSBU te bereiken. Met de dansvoorstelling van Coulibaly, gebaseerd op leven en muziek van Fela Kuti - de uitvinder van de Afrobeat - richtten we ons op een muziek (theater)publiek. Deze voorstelling trok een zeer divers publiek. *Phobiarama* van de Utrechtse internationaal gerenommeerde theatermaker Dries Verhoeven was een grote hit op het Holland Festival en Theaterfestival Boulevard en ook bij SPRING in Autumn 10 dagen uitverkocht. Kleine zaal voorstellingen *Common Emotions* (een warme dansvoorstelling met publieksparticipatie) en *(b)reaching stillness* (van Lea Moro, een opmerkelijk jong talent uit Zwitserland) werden goed ontvangen.

Met de eerste editie van SPRING in Autumn heeft SPRING de gestelde doelstellingen weten te bereiken. Het (grotendeels nieuwe) publiek wist het festival te vinden. De zichtbaarheid van SPRING door het jaar heen is vergroot. De samenwerking met de Stadsschouwburg is zeer prettig verlopen en dit heeft onder meer geleid tot een aantrekkelijke programmering. Van de 2.740 bezoekers had 57% SPRING nooit eerder bezocht. Het festival werd gewaardeerd met een 7,9.

SPRING Academy organiseerde een gesprek tussen Dries Verhoeven en een groep van 19 studenten van de Universiteit Utrecht.

9. Marketinganalyse

Bezoekcijfers

	SPRING 2014	SPRING 2015	SPRING 2016	SPRING 2017	SPRING in Autumn 2017
Bezoeken	Totaal: 14.496 - 4.712 tickets	Totaal: 20.292 - 7.407 tickets	Totaal: 20.017 - 8.017 tickets	Totaal: 18.894 - 7.216 tickets	Totaal: 2.740 - 2.303 tickets

	- 9.784 bezoekers context en gratis programma's	- 12.885 bezoekers context en gratis programma's NB: cijfers zijn exclusief de 26.183 bezoekers voor installatie Wanna Play.	- 12.000 bezoekers context en gratis programma's NB: cijfers zijn exclusief de 11.512 bezoekers voor installatie A Piece of Two.	- 11.678 bezoekers context en gratis programma's	- 439 bezoekers context programma
Zaalbezetting	Grote zaal: 38,2% Midden zaal: 58,3% Kleine zaal: 41,6% Gemiddeld: 46%	Grote zaal: 56,3% Midden zaal: 68,8% Kleine zaal: 99,2% Gemiddeld: 74,7%	Grote zaal: 58,8% Midden zaal: 79,8% Kleine zaal: 100% Gemiddeld: 79,5%	Grote zaal: 42,5% Midden zaal: 74,5% Kleine zaal: 86,8% Gemiddeld: 67,9%	Grote zaal: 62,3 % Midden zaal: 87,9 % Totale gemiddelde zaalbezetting: 84,5 %
Aantal passepartouts	-	136	252	150	-
Aantal combitickets	-	449	586	164	7
Waardering festival	Tevreden over programmering: 3.9 uit 5.0 (Onderzoek Tevreden.nl)	Waardering gehele festival: 80% (Onderzoek Beerda)	Tevreden over programmering: 4.0 uit 5.0 (Onderzoek Tevreden.nl)	Waardering gehele festival: 76% (Onderzoek Beerda)	Waardering gehele festival: 7,9 (Onderzoek SurveyMonkey)

Er is een duidelijke stijging in het aantal kaartkopers en de bezetting van SPRING Festival tussen 2014 en 2016. In 2017 heeft die stijging zich voortgezet. Dat is name te danken aan SPRING in Autumn. Bij het festival in mei was de kaartverkoop minder goed dan gehoopt. Reden daarvoor kan zijn dat de programmering minder bekende namen kende. Maar wat we zeker merkten is dat we moeite hadden met verkopen van tickets in het lange Hemelvaartweekend. Toen er dat weekend (tropisch) mooi weer werd voorspeld stagneerde de verkoop volledig. Over het algemeen worden de festivals jaarlijks wel goed gewaardeerd (76% in 2017). We kunnen concluderen dat we sinds de start van 2013 een goed basispubliek hebben opgebouwd. Dit publiek willen we echter steeds verder uitbreiden én we willen een nieuw publiek aanboren. We willen dan ook voor SPRING 2018 de bezoekersaantallen en ticketverkoop van editie 2016 overschrijden en een gemiddelde zaalbezetting van 75% behalen.

Opvallend aan de cijfers is dat er aanzienlijk minder passe-partouts en combitickets zijn verkocht ten opzichte van voorgaande jaren. De passe-partouts en combitickets zijn ontwikkeld om een kernpubliek aan ons te binden en herhaalbezoek te stimuleren. De daling in cijfers van de passe-partouts zijn te verklaren. De prijs daarvan hebben we verhoogd om de prijs en waarde beter in verhouding te laten zijn. Daardoor werd het voornamelijk voor studenten minder voordelig om een passe-partout aan te schaffen i.p.v. losse tickets te kopen. Voor komend festival richten we ons daarom vooral op niet-studenten met extra promotie voor de passe-partouts. We gaan uitzoeken of

het rendabel is om een upsell mogelijkheid in het kaartverkoopsysteem aan te brengen om de passepartouts en combitickets extra onder de aandacht te brengen.

De cijfers van SPRING in Autumn zijn naar tevredenheid. Met een totaal aantal bezoekers van 2.740, een gemiddelde zaalbezetting van 84,5% en een waardering van 7,9 (op schaal van 10) kan de eerste editie van het festival met recht een succes worden genoemd.

Online cijfers

	SPRING 2014	SPRING 2015	SPRING 2016	SPRING 2017 (incl. SPRING in Autumn)
Bezoekers website	65.181 bezoeken 44.100 unieke bezoekers 2:35 min./bezoek 3,5 pagina/bezoek	103.660 bezoeken 72.349 unieke bezoekers 1:41 min./bezoek 2,8 pagina/bezoek	110.437 bezoeken 74.891 unieke bezoekers 1:32 min./bezoek 2,7 pagina/bezoek	73.670 bezoeken 46.316 unieke bezoekers 2:33 min./bezoek 3,2 pagina/bezoek Stand per 21 dec 2017
Abonnees nieuwsbrief	12.000 ontvangers	10.859 actieve gebruikers	10.082 actieve gebruikers	9.340 actieve gebruikers
Social media volgers	Facebook 3.100 Twitter 2.850 volgers	Facebook 4.864 Twitter 3.305 Instagram 326	Facebook 6.391 Twitter 3.493 Instagram 882	Facebook 7.747 Twitter 3.604 Instagram 1.381 Stand per 21 dec 2017

Afgelopen jaar is het aantal bezoekers aan de website van SPRING gedaald. Dit komt omdat er voor editie 2017 – in tegenstelling tot editie 2016 - geen retargeting campagne is gevoerd. De ticketverkoop loopt tot aan de start van het festival enkel via de SPRING website. Een bezoek aan SPRING start dus met het bezoeken van de website. Om zoveel mogelijk bezoekers naar de website te trekken zet SPRING voor festival 2018 Google Display campagnes, retargeting campagnes (waarmee mensen die de website al eens hebben bezocht online ‘achtervolgt’ worden door een banner) en Google Adwords campagnes in.

Uit het publieksonderzoek (Beerda, 2017) blijkt dat e-mails voor bezoekers de grootste bron van informatie over het festival is (26%). Het is dus een belangrijk onderdeel van de communicatie. Met dit in het achterhoofd besteedt SPRING voor festival 2018 veel aandacht in het optimaliseren van de nieuwsbrieven. We willen een hoger openingspercentage en doorklikratio. We gaan experimenteren met A/B testen op onderwerp regel en op inhoud. En met de data verkregen uit het CRM (Customer Relationship Management) systeem worden toegespitste nieuwsbrieven verstuurd. Het aantal abonnees van de nieuwsbrief is licht gedaald het afgelopen jaar. Dat is echter geen probleem te noemen. In het geval van aantal nieuwsbrief abonnees gaat SPRING voor kwaliteit boven kwantiteit.

Resultaten Publieksonderzoek SPRING 2017 (Beerda, 2017)

Waardering festival

De waardering van het festival is net als voorgaande jaren hoog (76%). SPRING scoort hoog op het gebied van vernieuwend aanbod (63%) in vergelijking met het segment (33%) en de sector (28%). Hetzelfde geldt voor onderscheidend aanbod. Daar scoort SPRING hoog (58%) in vergelijking met het segment (39%) en de sector (33%). Op de SPRING-merkpersoonlijkheidsfactoren scoren we hoog op internationaal (64%), hedendaags (55%) en vernieuwend (52%). Op uitnodigend hebben we een lage score (24%). We gaan eraan werken om het festival een meer uitnodigend karakter te geven door te communiceren op een manier die een breder publiek aanspreekt. De waarschijnlijkheid van een herhaalbezoek is wel hoog (79%).

Publiekssamenstelling

Meer dan de helft van de bezoekers die een kaartje kocht komt uit provincie Utrecht (52%), daarnaast komt het overgrote deel uit de provincie Noord-Holland (23%). In totaal komt 42% uit de stad Utrecht. Bezoekers bereiken het festival voornamelijk met de fiets (52%) of de trein (43%). SPRING bezoekers zijn hoog opgeleid (85%) en bijna de helft (42%) is onder de 40 jaar. Voor de projecten in de publieke ruimte is het niet mogelijk dergelijke cijfers te presenteren. Wel is duidelijk dat het bij deze projecten een meer divers publiek is bereikt.

Informatiebronnen

De grootste bronnen van informatie voor de bezoekers zijn de online kanalen; de nieuwsbrief (26%), de website (19%) en social media (19%). Daarnaast vindt er ook veel mond-tot-mond reclame plaats door vrienden en familie (21%).

Resultaten publieksonderzoek SPRING in Autumn 2017 (SurveyMonkey)

Waardering festival

De eerste editie van festival SPRING in Autumn wordt hoog beoordeeld (7,9). 58% van de bezoekers geeft aan het festival (waarschijnlijk) weer te bezoeken. 39% van de bezoekers geeft aan nog niet te weten of ze het festival weer gaan bezoeken. Slechts 3% geeft aan volgend jaar niet meer te komen. We spannen ons voor 2018 extra in om de 39% aan 'twijfelaars' te overtuigen van een herhaalbezoek door positieve reacties en recensies van afgelopen jaar opnieuw te delen.

Publiekssamenstelling

De doelstelling om nieuw publiek te bereiken met SPRING in Autumn is gelukt. Uit publieksonderzoek blijkt dat 57% van de bezoekers nog nooit eerder een SPRING voorstelling had bezocht. Uit onderzoek naar de kaartverkoopgegevens blijkt dat voor de Stadsschouwburg Utrecht 37% nieuwe bezoekers zijn gekomen.

Bij SPRING in Autumn ligt de gemiddelde leeftijd iets hoger t.o.v. het SPRING Festival in mei. 31% van de bezoekers is onder de 40 jaar (t.o.v. 42%). De bezoekers zijn wederom hoog opgeleid (89%) en bereikten het festival voornamelijk met de fiets (39%) of de trein (29%). 49% van de bezoekers komt uit de stad Utrecht.

Informatiebronnen

De vier grootste bronnen van informatie voor de bezoekers van SPRING in Autumn zijn de nieuwsbrief van SPRING, de seizoenbrochure van de Stadsschouwburg Utrecht, de website van Stadsschouwburg Utrecht en vrienden, familie en kennissen. De website van SPRING speelt bij SPRING in Autumn een kleinere rol (11%), dat is te verklaren aan het feit dat de kaartverkoop via de kanalen van de Stadsschouwburg verliep.

10. Organisatie

De organisatie van SPRING bestaat uit vijf vaste medewerkers. De directie wordt gevormd door de algemeen en artistiek directeur Rainer Hofmann en zakelijk leider Jeltsje In der Rieden. Daarnaast bestaat het vaste team uit festival coördinator Anne van der Weg (0,8 fte), hoofd marketing & communicatie Laura Reijnders (0,8 fte) en Iris Vis administratief financieel medewerker (0,6 fte). Totaal fte vaste team: 4,0.

Laura Reijnders is in september 2017 begonnen nadat Matthijs van Burg, die vanaf het begin bij SPRING werkzaam was op de marketingafdeling, besloot om afscheid te nemen van SPRING. Laura was voor zij bij SPRING begon perschef en marketingmedewerker bij het Holland Festival. Ook Anne van der Weg, Festival coördinator, nam afscheid na vijf jaar. Haar opvolger, Sanne van der Does, is per 1 januari 2018 begonnen.

Karlien Vanhoonacker adviseert Rainer Hofmann bij de programmering.

Het vaste team wordt in aanloop naar het festival jaarlijks met tijdelijke krachten uitgebreid: de productieafdeling met (afhankelijk van de programmering) zes medewerkers en vier stagiairs, de marketingafdeling met vier medewerkers en twee stagiairs. Voor SPRING Academy worden drie tijdelijke krachten aangetrokken. Coördinator van SPRING Academy was Zeynep Gündüz.

Binnen het team van tijdelijke krachten is er inmiddels een dusdanige continuïteit ontstaan dat efficiënt gewerkt kan worden en de organisatie een professionaliseringsslag heeft weten te maken.

De organisatie hanteert de Code Culturele Diversiteit. Bij het maken van de quickscan CCD komt de organisatie uit op een voldoende. Zowel in het bestuur, bij de vaste medewerkers als zzp'ers zijn mensen met een biculturele achtergrond. SPRING spant zich in een cultureel divers publiek te bereiken en heeft een programmering met voorstellingen uit niet-westerse landen.

SPRING volgt de CAO Nederlandse Podia. Geen van de inkomens van de werknemers (inclusief directie) van SPRING komen boven de bezoldigingsmaxima van de Wet Normering Topinkomens uit.

SPRING is een stichting met een bestuur. In dit bestuur nemen vijf personen zitting: Max Merckx (voorzitter), Cees Vernooij (penningmeester), Hiske Arts, Barbara van Lindt, Amal Alhaag. In 2017 vergaderden zij vier keer. Belangrijk onderwerp van gesprek (naast reguliere zaken als goedkeuren jaarplan, jaarbegroting, jaarverslag en jaarrekening) was de overgang naar een Raad van Toezicht-model. Zij volgen de Code Cultural Governance. Het bestuur van SPRING is onbezoldigd.

11. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

In 2017 nam SPRING deel aan het pilotproject van de gemeente om als derde festival in Utrecht de Greener Event Award te krijgen. Daarmee zal SPRING het eerste binnen-festival wereldwijd zijn die het label krijgt. SPRING wordt hiervoor begeleid door Green Events met ondersteuning van de Gemeente Utrecht. Voor de audit van Greener Event Award heeft SPRING in kaart gebracht wat SPRING al doet en waar nog winst valt te behalen. Uit dit onderzoek is gebleken dat SPRING al grote stappen heeft gemaakt. Dit werd beloond met een Greener Event Award. De organisatie kwalificeert SPRING als een 'goed beheerd en milieubewust evenement'. SPRING is samen met het Ierse Doolin Folk Festival het eerste indoor-festival wereldwijd dat dit label mag voeren. Duurzaamheid is geen nieuw thema binnen de organisatie. Afgelopen jaren was SPRING penvoerder voor het convenant Duurzame Evenementen Utrecht.

SPRING deelt binnen UFO kennis en ervaring met festivals en evenementen zoals Bevrijdingsfestival, Nederlands Film Festival en Tweetakt. Speerpunten van SPRING zijn drukwerk, energie en catering. Zo wordt de brochure gedrukt op Core Uncoated papier (FSC Mixed), werkt SPRING samen met zoveel mogelijk lokale leveranciers en verblijven de gezelschappen van SPRING in het duurzame Hotel Mitland met een Green Key Gold en Stayokay met het Europese Ecolabel. Daarnaast krijgt elke gast een huurfiets om zich hiermee tijdens het festival te verplaatsen, in plaats van taxi.

Toegankelijkheid

In 2017 namen we voor het derde jaar deel aan een traject dat het VSB fonds heeft ingezet om toegankelijkheid bij festivals te vergroten. Dit sluit aan bij de doelstelling van de gemeente Utrecht (Agenda 22). In 2016 werd SPRING genomineerd voor de Toegankelijkheidsprijs Utrecht.

SPRING vindt het belangrijk om bezoekers te informeren over de toegankelijkheid. Zo wordt o.a. via de website het publiek geïnformeerd over bijvoorbeeld het gebruik van (veel/niet Nederlandse) tekst in de voorstelling of overmatige prikkels zoals een stroboscoop of hard geluid. De website is ook de plek om meer informatie te vinden over bereikbaarheid en aanwezige voorzieningen op locatie. Binnen ons vrijwilligersbeleid besteedden wij extra aandacht aan het werven en begeleiden van vrijwilligers met een beperking en aan het werven en begeleiden van bezoekers met een beperking (zie ook marketingplan). Net als in eerdere jaren was er een vrijwilliger met een beperking die voor SPRING diensten heeft gedraaid.

Diversiteit

SPRING programmeert voorstellingen die horen in een cultureel divers programma. In 2017 werden o.a. voorstellingen gepresenteerd uit Marokko en Indonesië. Daarbij werd actief contact gezocht met organisaties met een achterban uit deze landen.

Ook in het wervingsbeleid is diversiteit een thema. In 2017 heeft zowel het vaste team, de groep zzp'ers als het bestuur meer kleur gekregen. Een aantal vluchtelingen uit Syrië waren betrokken als vrijwilligers via Welkom in Utrecht. In 2018 zullen we dit beleid voortzetten. Uiteraard is het de gedachte dat een gekleurder SPRING leidt tot andere perspectieven op SPRING en op termijn ook leidt tot een publiek waar de verhouding allochtoon/autochtoon meer een afspiegeling is van de maatschappij.

Fair Practice

De Fair Practice Code biedt een kader om loon naar werk in de culturele en creatieve sector mogelijk te maken. Een brede vertegenwoordiging van creatieve professionals uit vele disciplines heeft de eerste versie van de Fair Practice Code opgesteld, een startpunt waarmee alle betrokkenen met elkaar het gesprek kunnen voeren over haalbare doelen op het gebied van Fair Practice. SPRING heeft er altijd voor gekozen een eerlijke uitkoopsom te betalen, omdat SPRING een eerlijke en duurzame praktijk van groot belang vindt. De beloning van de zzp'ers die zich inzetten voor SPRING is een punt van aandacht voor SPRING. Hier zouden de komende jaren slagen in gemaakt moeten worden, mits de financiën dat toelaten.

12. Financiën

SPRING in Autumn

In de vierjaaraanvraag voor de gemeente is een extra bijdrage gevraagd om het nieuwe festival SPRING in Autumn te kunnen realiseren. De gemeente Utrecht heeft dit toegekend waardoor SPRING

en de Stadsschouwburg samen met een relatief kleine extra bijdrage een tweede festival kunnen organiseren. Het extra festival heeft geen stijging van de beheerslasten met zich meegebracht. Deze kosten worden sowieso gemaakt met het organiseren van SPRING Performing Arts Festival (de mei editie) en de Stadsschouwburg.

Bij dit nieuwe festival worden zowel de kosten als de opbrengsten 50/50 gedeeld met Stadsschouwburg Utrecht.

Eigen inkomsten

De publieksinkomsten zijn gestegen in 2017. Ook de overige eigen inkomsten zijn gestegen dankzij SPRING in Autumn. Dit heeft een positief effect gehad op het EIQ. Dat is gestegen van 42 naar 45%. Ook sponsorinkomsten zijn hoger dan begroot.

Fondsen

SPRING is er wederom goed in geslaagd fondsen te werven bij (private) stichtingen. Naast de structurele subsidie van de gemeente Utrecht, provincie Utrecht, Fonds Podiumkunsten en Creative Europe van de EU, ontvingen we ook ondersteuning van het VSB Fonds, Fonds 21, Prins Bernhard Fonds, K.F. Hein Fonds, Dioraphte, Fentener van Vlissingen Fonds en Fonds Podiumkunsten internationalisering. Bovendien wisten we voor het project van Bouchra Ouizguen financiële steun te verwerven van Fonds Cultuurparticipatie, de gemeente Utrecht (incidentele subsidie), Bank Giro Loterij Fonds, Rabbani Foundation en Utrecht4Global Goals. Sinds 2016 steunt het Ammodo Fonds SPRING gedurende drie jaar met een bijdrage voor coproducties, waardoor SPRING zich nog sterker kan profileren als internationale coproducent.

Keerzijde van de vele fondsen die SPRING ondersteunen is dat het aanvragen bij al deze verschillende fondsen een tijdrovende taak is en om specifieke expertise vraagt. Bovendien kunnen beleidswijzigingen bij deze fondsen grote gevolgen hebben voor het festival. SPRING gaat in gesprek met de fondsen om te blijven onderzoeken waar de raakvlakken liggen. Dit zorgt voor onzekerheid, zeker (omdat een deel van) de beschikkingen van de fondsen komen vaak binnen wanneer de programmering al klaar is. Dat is niet te vermijden omdat SPRING internationaal programmeert en groepen dus vroeg vastgelegd moeten worden. SPRING heeft voldoende eigen vermogen een tegenvaller op dit vlak op te vangen. Daarnaast heeft SPRING een stevige basis doordat het door zowel Rijk, provincie en gemeente structureel gesubsidieerd wordt.

Het werken met zoveel verschillende financiers betekent, naast de onzekerheid, dat er veel verschillende verplichtingen zijn. Om te voldoen aan al deze verplichtingen en een kwalitatief hoogstaand en coherent festival neer te zetten blijkt elk jaar een ingewikkelde puzzel. Toch blijft het spreiden van risico's van belang om de kwetsbaarheid te verminderen.

Financieel resultaat

In 2017 wordt een bescheiden positief resultaat geboekt, zoals dat ook in eerdere jaren gebeurde (uitgezonderd 2016 toen het resultaat € 0,- bedroeg).

In de afgelopen jaren is een bescheiden eigen vermogen opgebouwd. De hoogte van het eigen vermogen bedraagt zo'n 12% van de begroting. SPRING vindt het van belang een stevig eigen vermogen op te bouwen omdat daarmee tegenvallers opgevangen kunnen worden.

13. Tot slot

We kijken terug op een geslaagde vijfde editie van SPRING Performing Arts Festival en een eerste editie van SPRING in Autumn. De programmering van deze vijfde editie was het meest op het scherpst van de snede tot nu toe.

SPRING presenteerde nieuwe ontwikkelingen en jonge makers uit de internationale podiumkunsten. Dankzij deze programmering, de vele coproducties, dankzij SPRING Academy en de context-activiteiten was SPRING in staat alle doelstellingen te halen die werden geformuleerd in het vierjarenplan voor de lopende subsidieperiode. Een aantal Nederlandse makers maakte deel uit van de cutting-edge programmering. SPRING is voor hen een belangrijk platform.

Er was veel erkenning van de pers voor de hoge kwaliteit van het programma en het programma in de openbare ruimte vond ruim publiek. SPRING heeft met coproducties en netwerkbijeenkomsten de internationale netwerken versterkt. SPRING bood studenten, professionals en het bredere publiek een stevig reflectie- en contextprogramma met de SPRING Academy en andere activiteiten.

Met een aantrekkelijke programmering voor zowel het publiek van SPRING als Stadsschouwburg Utrecht zijn de gestelde doelstellingen bereikt met de eerste editie van SPRING in Autumn. Het (grotendeels voor SPRING nieuwe) publiek wist het festival te vinden en was zeer positief over het SPRING in Autumn. De zichtbaarheid van SPRING door het jaar heen is vergroot en de relatie met de Stadsschouwburg is versterkt.

Alles bij elkaar heeft SPRING de reputatie van een podium voor getalenteerde jonge makers en een cutting-edge programmering vanuit een stevig politiek bewustzijn, waargemaakt. Met andere woorden: SPRING is een internationaal platform met sterke lokale wortels; dat zichtbaar is met twee festivals in Utrecht, in Nederland en daarbuiten; een platform dat meebouwt aan de toekomst van de podiumkunst.